

УКРАИНСКИ АВАНГАРДИЗЪМ

1913

- В Харков е издаден първият сборник с футуристична поезия на Михайл Семенко "Прелюд".

1919

- Под ръководството на поета футурист М. Семенко е основана групата "Фламинго" ("Фламінго"), която издава едноименно списание. Групата съществува до 1921 г.

1921

- Михайл Семенко, Олекса Слисаренко, Гео Шкурупий и др. основават в Киев АСПАНФУТ (Асоція панфутуристів, бълг. Асоциация на панфутуристите). Организацията съществува до 1924 г.
- В Харков е създадена футуристичната група "Ком-Космос".

1923

- Първи прояви на конструктивизма и кубизма в скулптурата: И. Кавалеридзе създава монумента на Ф. Артjom в Артемивск, а през 1927 г. в Святогорск. През 20-те години Кавалеридзе създава и други подобни творби (напр. монумента на Т. Шевченко през 1926 г. в Полтава). В същия стил работят по това време в изобразителното изкуство А. Архипенко, А. Екстер, М. Андриенко-Нечитайло.

1925

- Група украински художници, наричащи себе си “бойчукисти” по името на своя вдъхновител – художника М. Бойчук (1882–1939), създават Дружество на революционното изкуство на Украйна. Целта им е взаимно да се подкрепят в работата си и в правото да творят в стила на авангардизма.
- В областта на архитектурата навлиза конструктивизмът. През тази година започва строителството на сградата на държавната индустрия (1925–1929), чиито дизайнери са С. Кравец и С. Серафимов. До края на 20-те години конструктивизмът ще бъде представен чрез серия сгради от “заводски” тип: сградата на пощата (1927–1929, автор: А. Мордвинов), Клуба на железничаря в Харков, Двореца на културата в Кадиивка, Двореца на труда в Днепропетровск; Днепровската хидроелектростанция (Днепрогес), чието строителство започва през 1927 г., и др.

1926

- В. Полищук основава в Харков литературната група “Авангард”. Нейни членове са П. Холога, Х. Коляда, О. Левада, Р. Троянкер, Л. Чернов, а също така и художниците В. Вермилов и Х. Цапок. Групата публикува “Бюлетен авангарду” (“Бюлетень авангарду”, бълг. “бюлетин на авангарда”). Нейните привърженици прокламират идеите на конструктивизма, динамизма, “машинизма” и “спирализма”. Групата се разпада през 1929 г. и повечето членове се присъединяват към “Нова генерация”.

1927

- В Харков е основана групата “Нова генерация”. Нейни създатели са бившите членове на Асоциацията на панфутуристите М. Семенко, Г. Шкурупий, О. Полторацки, А. Чужой, М. Скуба и др. С “Нова генерация” са свързани още имената на Дмитро Бузко, Леонид Скрипник, О. Влизко, както и на художниците В. Мелер, А. Г. Петрицки. Програмата на групата поддържа пропагандистките призови за интернационализъм и пролетарска култура, съчетани с императива да се модернизира украинската литература чрез свързването ѝ със съвременните литературни течения на Запад като дадаизъм и сюрреализъм. От октомври същата година започва да излиза списание “Нова генерация”

(“Нова генерація”). Негов редактор и вдъхновител е М. Семенко (1892–1937). Изданието е не само официалният орган на украинските футуристи, но едновременно с това представя и цял спектър от авангардистични творби в областта на изобразителното изкуство и архитектурата. Отначало списанието пропагандира деструкция на старите форми, по-късно – конструктивизъм и супрематизъм. В него са публикувани редица статии на К. Малевич за супрематизма. Излиза до декември 1930 г.

Юлиана Чакърва-Бурлакова